

Pierre Ramus: „Die Irrlehre des Marxismus“

E.R.

Pierre Ramus e unul dintre sociologii austriaci cei mai culti și mai clar văzători. El e totodată om de acțiune și orator de o rară elocință. Numeroasele lucrări de sociologie l-au situat printre combatanții idealisti care știu să vadă realitățile dintr-un punct de vedere înalt. Ideologia lui e înrudită cu cea a lui Bakunin și Kropotkin, impregnată și de tolstoism, căci gruparea pe care o conduce e însuflețită de ceea ce Ramus numește „socialism fără violențe“ și fără sete de putere politică.

Ultima lucrare apărută, „Învățăturile greșite ale marxismului”, este menită să limpezească marile probleme social-politice. Marxismul, socialismul, fascismul sunt cele trei chestiuni cari se impun zi cu zi atenției și intereselor tuturor. Numeroasele experiențe sociale, la cari s’au adăugat nenumărate volume aruncate din toate taberele în luptă, au complicat atât de mult situația, încât ea pare plină de enigme și de primejdie, ca un munte uriaș plin de sălbătăciuni.

În privința marxismului, câți pot spune că-l cunosc în esența lui adevărată? Câți au citit măcar un rezumat al „Capitalului”? Adepți sau adversari se folosesc de așa numite „Schlagworten“ — fie cuvinte-clisee, de expresii al căror conținut a denaturat după interesele combatanților.

În literatura socialistă lipsește cea operă esențială, care să îndrumeze, chiar pe acei al căror spirit e liber, prin pădurea încâlcită a materialismului istoric, dându-le substanța marxismului în mod obiectiv. Trebuia un fel de enciclopedie a ideilor sociale, care să indice semnificația atâtor cuvinte rostite de fiecare om de gândire sau de acțiune.

Opera lui Pierre Ramus e considerată, din această privință, ca un îndreptar. Autorul, cunoscând toate curentele sociale de la ivirea marxismului, a scris o carte pe care o pot citi și acei cari au o cultură generală. Sunt examinate marxismul, mișcarea muncitorească, social-democrația și bolșevismul nu numai din punct de vedere economic și politic, ci și din punctul de vedere al intereselor culturale. Momentele psihologice care au determinat ivirea unei teorii sunt evidențiate ca și evoluția istorică a capitalismului. Atitudinea dogmatică, fanatismul care deviază deja idealurile dintâi sunt analizate cu înaltă înțelegere. Fiecare capitol al operei lui Ramus e bogat în învățăminte istorice, în comparații sugestive. Într’un capitol ni se arată fundamentul eroarei filosofice a marxismului, în altul e expusă concepția materialismului istoric. Unele concluzii ale autorului par paradoxale; de pildă, el arată elementele antisocialiste ale marxismului - iar în cercetarea comparativă ce o face asupra marxismului și fascismului, Ramus scoate în evidență asemănările dintre aceste două concepții atât de opuse astăzi. În acest mod, bolșevismul apare și mai înrudit cu fascismul, prin metoda lui politică. Dictatura apropie toate concepțiile sociale; efectele ei sunt identice și tot așa de dureros resimțite de popoare.

La sfârșit, după purificarea marxismului de ereziile sale originale și de acele îngrămădite de adepți și de adversarii săi, Ramus arată semnificația permanentă a marxismului, schițând idealul unei societăți eliberate de dictatura poporului dar și de a statului, proclamând „bunăstarea pentru toți“ — și libertatea individuală în cadrul intereselor comune ale omenirii. Socialismul viitorului va fi liber de silnicie politică și de opresiune morală

Biblioteca Anarhistă

E.R.

Pierre Ramus: „Die Irrlehre des Marxismus”

Adevărul Literar și Artistic, 24 octombrie 1926, nr. 307

ro.theanarchistlibrary.org